

Krasen šport tudi za invalide

Na osnovni šoli Mirana Jarca se na vozičkih učijo igrati tenis

V telovadnici osnovne šole Mirana Jarca se deset invalidov na vozičkih že cel mesec uči tenis. To ne bi bilo seveda nič posebnega, če se tega športa ne bi učili prvi v Jugoslaviji. Obiskali smo jih v telovadnici in tako je nastal tale zapis.

Andrej Fende, vaditelj tenisa, sicer pa absolvent prava je

na lanskem seminarju teniških vaditeljev in učiteljev tenisa v Velenju slišal, da je v Združenih državah Amerike to zelo popularen šport, da ga prav zato igrajo tudi ljudje, ki so priklenjeni na vozičke in celo slepi. Sklenil je, da bo poskušil za ta šport navdušiti tudi naše invalide. Njegova zamisel je padla na plodna tla, saj so se fantje, ki že dalj časa pri Klubu

invalidskega športnega društva Olimpija trenirajo košarko, takoj navdušili nad njegovo zamislio.

Andrej Fende jim je posodil loparje in žogice ter jih ponudil brezplačne ure. Tako sedaj skupaj dva ali pa trikrat na teden trenirajo. Za njimi so že osnove in sedaj že igrajo v parih.

Kaj so vsi skupaj ugotovili? Da bo treba morda malo skrajšati igrišče, kajti z vozički se je težko poditi po enako dolgem igrišču kot to počno ljudje z zdravimi nogami, pa tudi mrežo bo treba nekoliko zvišati, da bo prilagojena njihovi višini na vozičku.

Lazo Ljubotina, sekretar Kluba invalidskega društva Olimpija, študent kemije, sicer pa Bežigradčan pravi: »To je naravnost krasen individualni šport tudi za nas, ki smo na vozičkih. Zelo sem vesel, da nam ga je Andrej odkril in upam, da se ga bodo začeli učiti tudi drugi invalidi. Tudi za nas, ki smo na vozičkih ali pa prav zato – je pomembno, da se veliko gibamo. Če človek ne počne kar naprej nečesa, se začne celo sam sebi smiliti. To pa je najbolj grozno obdobje,« je povedal brez diake na jeziku.

Deset fantov, ki sedaj z velikim veseljem trenirajo tenis, upa da bodo tudi v tem športu postali tako uspešni kot v košarki, kjer že vrsto let beležijo imenitne uspehe. Letos so bili na evropskem klubskem prvenstvu invalidov sedmi v Evropi. To je velik uspeh, če vemo, da je tekmovalo 30 ekip, in da imajo invalidi iz drugih držav kar za 10 kilogramov lažje vozičke, kar pomeni, da se lahko veliko hitreje gibljejo in seveda uspešnejše tekmujejo.

NEVA ŽELEZNICK

Andrej Fende, vaditelj tenisa: »Vesel sem, ko vidim, kako dobro lahko igrajo tenis tudi fantje na invalidskih vozičkih.«

Lazo Ljubotina, sekretar Kluba invalidskega društva Olimpija: »Če smo dobrí v košarki, ni vrag, da ne bomo še v tenisu.«

Pomaga tudi občina Bežigrad

Klubu invalidskega društva Olimpija finančno pomaga tudi skupščina občine Bežigrad, kar po svoje dokazuje, da imamo v naši občini dober posluh za invalide. Sicer pa dobljo od 20 do 30 starih milijonov dotacija na leto in enkratne denarne pomoči delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti: Litostroja, Iskre, Železarne Jesenice, Donata, Intertrada, Jugobanke, SO Domžale itd. Ko pa gostujejo na tujem, jim pomaga naši delavci na zasnovem delu. Pogosto tudi tako, da prespijo pri njih – namesto v dragih hotelih.

Stopnice – nepremagljive ovire

V Sloveniji živi približno tisoč ljudi na vozičkih. Nanj so priklenjeni, ker so zboleli ali pa so ostali brez ene ali obeh nog, ker so se ponesrečili. Tem ljudem pa današnja arhitektura še kar naprej postavlja nemogoče in nepremagljive ovire – stopnice. Pravzaprav v Ljubljani ni stavbe – tudi novejše ne, ki ne bi z vsej eno ali reje večimi stopnicami preprečevala vstopa ljudem na vozičkih. In ne pozabite, da so stopnice ovira tudi za asmatike, srčne bolnike, nosečnice, mamice z vozički, stare ljudi itd.

Poslovanje tozda IMP Klima montaža, ki je ozko specializiran za montažo inštalacij prezačevanja in klimatizacije, je bilo v prvem četrletju letos uspešno, saj je tozd dosegel približno stodstotno realizacijo. Za to obdobje si je plan realizacije zastavil nekoliko niže kot za lansko prvo četrletje zato, ker je pričakoval slabše možnosti pri doseganjem realizacije, kot jih je imel lani v istem obdobju. Za letošnje prvo četrletje je znašal plan realizacije 104 milijone dinarjev, dosegrena realizacija pa 102 milijona dinarjev.

Celotni dohodek je bil 130 milijonov dinarjev; porabljeni sredstva so znašala 62.600.000 dinarjev, dohodek pa 67 milijonov dinarjev.

V tem obdobju je tozd uresničil 13 odstotkov letnega plana realizacije, 22 odstotkov plana dohodka in kar 50 odstotkov blagovne izvoza.

V klima dejavnosti se že več kot dve leti čuti upadanje konjunkture. To najbolj občuti tozd Klima montaža, ki je ozko specializiran za to dejavnost in nima možnosti za prekvalifikacije oziroma preusmeritve na druga dela. Zato so se v tem tozdu že pred nekaj leti odločili, da se bodo čim bolj angažirali za delo v inozemstvu. To pa pomeni za Klima montažo tudi pre-

Pedagoginja Marija Čotič, ravnatelj Anton Kozole in Jagoda Tovšec med vejo solo petja.

GLASBENA ŠOLA FRANC ŠTURM OB 35-LETNICI

Težave s prostori

Glasbena šola Franc Šturm, ki deluje na naši in sosednji občini Šiški je te dni praznovala 35. letnico uspešnega delovanja. Kadar govorimo o tej šoli moramo skoraj vedno uporabiti besedico »naj«, kajti Glasbena šola Franc Šturm, kljub izredno slabim delovnim pogojem, dosegla izjemne rezultate pri glasbeni vzgoji mladih.

In ko že govorimo o kitarah ne moremo mimo dejstva, da sodijo ravno »kitare«, ki jih za Bežigradom vodi izvrsten pedagog Ljudmil Rus, med najkvalitetnejšo glasbeno skupino na šoli. To se kaže tudi po številnih prizanjih, ki jih ta ansambel dobiva na različnih srečanjih, ne le v Sloveniji in Jugoslaviji, ampak tudi v tudi v tujini.

»S poukom glasbe je treba začeti zgodaj. Pri nas imamo učence med šestim in triindvajsetim letom. Tisti starejši se uče solo petja. Ker pa takšno petje zahteva »stabilen« glas, se lahko vpisuje šele s sedemnajstimi ali osemnajstimi leti. Sicer pa soljanje traja šest do deset let,« pravi ravnatelj šole Anton Kozole, ki razen ravnateljskih dolžnosti poučuje še saksofon. »Zato, da sem v stalnem stiku z učenci, glasbo,« se nasmehne, ko ga vprašam ali nima kot ravnatelj največje jugoslovanske glasbene šole že dovolj drugih skrb.

Zvem tudi to, da se nivo zna-

nja in zahtevnosti šole stalno dvigata in da sta danes takšna kot ga je imela pred dvema desetletji srednja glasbena šola, da pa je nivo novo srednje glasbene šole danes tudi izjemno visok in da ga ni moč primerjati s tistim izpred dvajset ali trideset let.

»Naša šola je osnova za nadaljevanje študija glasbe na srednji šoli in akademiji. Tu si učenci pridobije solidno osnovno znanje, a ne brez dela in truda. Kdor vztrajno ne vadi in se ne uči sproti, težko ob koncu leta naredi izpit, potreben za višji razred. Mi, pedagogi, pa se trudimo, da bi našim vajencem nudili kar največ,« zatrjuje ravnatelj Kozole. »Zavedamo se, da smo odgovorni staršem, ki v soljanje svojih otrok vlagajo »velike denarje«, pa tudi otrokom, ki porabijo veliko prostega časa za učenje instrumenta.

Pri nas ni merilo ocena na izpitu. Ta je drugotnega pomena. Za nas je bolj pomembno kako naši učenci igrajo in obvladajo instrument. Zato se tudi ne gleda na uro, ampak na rezultate dela. Le malokdo, ki ni sam učitelj na takšni šoli ve, kako budno »pazijo« na nas, na naše delo starši učencev. In prav je da so tako kritični,« podpira ravnatelj.

Zato je tudi selekcija učiteljev zelo stroga. Ostane le tisti pedagog, ki se ves posveti svojemu vzgojno glasbenemu delu z mladino. Zato so vidni tudi rezultati. Ne le priznanja! Na šoli so bolj ponosni na vrsto, danes svetovno znanih, glasbenih umetnikov, ki so svoje prve akorde zaigrali ravno v tej šoli...

Žal pa za vsemi temi rezultati zaostajajo materialne možnosti šole. O sodobnih metodah pouka lahko le sanjarijo, saj nimajo sredstev, da bi si opremili studio za snemanje, kabinet za predvajanje posnetkov in še marsikat kat bi šola potrebovala, če ne želi zaostati v svojem razvoju.

Najbolj pa jih pesti prostorska stiska. Omenili smo že, da je Glasbena šola Franc Šturm raztresena po dvanaestih objektih na objektih na devetih lokacijah. Vse te probleme pa se rešuje stihiski, brez jasnih načrtov. Doslej še nobenemu urbanistu ni padlo na pamet, da bi v novi soseski, kjer bo živel denimo dvajset tisoč ljudi, zarisal še glasbeno šolo za sto ali tristo učencev. Še zlasti pereče je to vprašanje v naši občini, saj tretjino vseh učencev živi prav tu. Prostori na Smoletovi, na Črnučah in v Savskem naselju pa so vse prej kot primerni za glasbeni pouk.

Zato bo potrebno v najkrajšem času resno razmisli o prostorskih rešitvah, če želimo še naprej svoje otroke glasbeno izobraževati. Šola sama rešitve najbrže ne bo mogla najti!

D. ZADRAVEC

Prve ure učenja.